

LITTERATUR

BEATRICE ASK:

Tankeväckande om skolan

"Skola med sång och glädje" heter en ny bok om skolan av fil dr Sven Rydenfelt, en välkänd samhällsdebattör. Med samma frimodighet som han för ett antal år sedan hade synpunkter på den svenska jordbrukspolitiken fäster han nu uppmärksamheten på den svenska skolan. Rydenfelt betecknar skolan som en socialiserad masskola och vill ha en utveckling mot små, nära skolor med pedagogiskt dugliga lärare.

Sven Rydenfelt: **Skola med sång och glädje**. Timbro 1990

Att den svenska skolan uppvisar stora brister och problem som en följd av den socialdemokratiska utbildningspolitiken råder ingen tvekan om. Kantigheten och bristen på flexibilitet i regelsystemet har i många stycken skapat en skola som hämmar kreativiten. Rydenfelts beskrivning av hur skolan tar död på barns naturliga kunskapsörst är lika träffande som skrämmande. Att lösningen skulle vara ett återskapande av "byskolor" där barnen städar och deltar i matlagningen betvivlar jag dock. Däremot behövs ökade möjligheter när det gäller val av ämnen och mindre centralstyrning av skolans innehåll. Det viktiga borde vara att formulera tydliga mål för vilka resultat som ska nås.

Vill vi åstadkomma en förändring måste vi utgå betydligt mer från den faktiska verkligheten än vad Rydenfelt gör. Att skapa de små enheterna också i våra stora skolbyggnader är fullt möjligt. Att göra eleverna mer delaktiga i praktiskt arbete likaså. Om man går så långt som Rydenfelt gör, är dock risken att det inte blir mycket tid kvar för det barnen

måste få lära sig i skolan. Tid är en av skolans största bristvaror.

Behållningen av "Skola med sång och glädje" är resonemangen om lärarrollen och behovet av verkligt föräldrainflytande. Att en bra lärare åstadkommer underverk och en dålig motsatsen vet alla som haft med skola att göra. I beteckningen "en bra lärare" gömmer sig en hemlighetsfull faktor som är svår att mäta och definiera. Idéer, om hur vi ska få tillräckligt många lärare med denna goda egenskap är alltid välkomna. Men jag delar inte Rydenfelts slutsats att lärarna skall fungera som ställföreträdande föräldrar i klassen. Barn behöver både bra föräldrar och goda lärare och det är stor skillnad på de båda uppgifterna.

En viss fara ligger också i hans slutsats att skolk och disciplinproblem i skolan är elevernas revolt mot "tvångspedagogiken". Dagens barn och ungdomar måste lära sig att fungera också när uppgifter är tråkiga och mödosamma. Detta ursäktar inte en skola som minimerat elevernas valmöjligheter efter intresse eller förekomsten av tråga lektioner. Bristen på variation i pedagogik och innehåll som ett resultat av den utslätande skolpolitik som förts tror jag emellertid är ett av skälen till skolans problem.

"Skola med sång och glädje" är en lättläst tankeväckare. Rydenfelts samhällskritik är generell och man behöver inte vara specialintresserad av skolfrågor för att ha behållning av hans idéer. Den något överromantiska synen på barnen och den goda skolan gör dock att det är svårt att bli arg på en del mycket märkliga påståenden i boken. Det är synd på ett så viktigt ämne.